

ที่ มท ๐๘๙๓.๒/ว ๒๕๑๙

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๗

เรื่อง แจ้งประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเพิ่มรายวิชาหน้าที่พลเมือง เป็นรายวิชาเพิ่มเติมในหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ ๐๔๐๑๐/ว ๑๗๒๙
ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการเพิ่มรายวิชาหน้าที่พลเมือง เป็นรายวิชาเพิ่มเติม
ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๘
พฤศจิกายน ๒๕๕๗ จำนวน ๑ ฉบับ
๓. รายละเอียดแนบท้ายประกาศ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ว่าตามนโยบายคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และนโยบายรัฐบาลที่ต้องการให้มีการส่งเสริมเด็กและเยาวชน
ของชาติ ได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องประวัติศาสตร์ ความเป็นไทย รักชาติ ศาสนา และเทิดทูนสถาบัน
พระมหากษัตริย์ และเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย มีความปรองดองสมานฉันท์เพื่อสันติสุขในสังคมไทย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำกรอบคำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม “วิชาหน้าที่พลเมือง”
แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมือง และ ชี้แจงแนวปฏิบัติ
ที่สอดคล้องกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนหน้าที่พลเมืองเพิ่มเติม เพื่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสังกัด
จัดการเรียนการสอนหน้าที่พลเมืองเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม ทุกระดับชั้น และช่วงชั้น ลงในหลักสูตรสถานศึกษา ไปในทิศทางเดียวกันตามนโยบายดังกล่าว
กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเพิ่มวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นรายวิชาเพิ่มเติม
ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัด
การศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งทราบ และแจ้งให้สถานศึกษาในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมดี คชายังยืน)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น

ส่วนวิชาการและมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น

โทร. ๐ - ๒๒๕๑ - ๙๐๒๑ ต่อ ๑๒๐ โทรสาร ต่อ ๑๑๒ , ๑๑๓

ส่วนวิชาการและมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น
เลขรับ..... 1664
วันที่ 19 S.A. 2557
เวลา.....

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ..... 77879
วันที่ 18 S.A. 2557
เวลา.....

ที่ ศธ ๐๔๐๑๐ / ๖๖๒๒๓

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ กทม.๑๐๓๐๐

๗ ธันวาคม ๒๕๕๗

เรื่อง แจ้งประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเพิ่มรายวิชาหน้าที่พลเมือง เป็นรายวิชาเพิ่มเติมในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเพิ่มรายวิชาหน้าที่พลเมือง เป็นรายวิชาเพิ่มเติมในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
๒. รายละเอียดแนบท้ายประกาศฯ

สำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น
เลขรับ..... 11815
วันที่ ๑๙ S.A. ๒๕๕๗
เวลา.....

ตามนโยบายคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และนโยบายรัฐบาลที่ต้องการให้มีการส่งเสริมเด็กและเยาวชนของชาติ ได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องประวัติศาสตร์ ความเป็นไทย รักชาติ ศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย มีความปรองดอง สมานฉันท์เพื่อสันติสุขในสังคมไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำกรอบคำอธิบาย รายวิชาเพิ่มเติม “วิชาหน้าที่พลเมือง” แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายการจัดการเรียนการสอน ประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมือง และชี้แจงแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนหน้าที่พลเมืองเพิ่มเติม ดังสิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อ ๒

ดังนั้น เพื่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสังกัด จัดการเรียนการสอนหน้าที่พลเมืองเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทุกระดับชั้น และช่วงชั้น ลงในหลักสูตรสถานศึกษา ไปในทิศทางเดียวกันตามนโยบายดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การเพิ่มวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นรายวิชาเพิ่มเติมในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ดังสิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อ ๑

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

๑๓๓ ๑๖/๑๖๖

(นางรัตนา ศรีเทรัญ)

รองเลขาธิการ รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

กลุ่มพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้

โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๕๗๗๘ โทรสาร ๐ ๒๒๘๘ ๕๗๘๐

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง การเพิ่มวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นรายวิชาเพิ่มเติม
ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ตามนโยบายคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และนโยบายรัฐบาลที่ต้องการให้มีการส่งเสริมเด็กและเยาวชนของชาติ ได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องประวัติศาสตร์ความเป็นไทย รัชชาติ ศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ และเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย มีความปรองดอง สมานฉันท์ เพื่อสันติสุขในสังคมไทย นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ กระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศกำหนดให้สถานศึกษาทุกสังกัด เพิ่ม “วิชาหน้าที่พลเมือง” ลงในหลักสูตรสถานศึกษา โดยจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทุกระดับชั้นและทุกช่วงชั้น ของการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อนึ่ง กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำกรอบคำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม “วิชาหน้าที่พลเมือง” และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว สำหรับให้สถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ นำไปจัดทำรายละเอียดในหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗

พลเรือเอก

(ณรงค์ พิพัฒน์นาคัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

รายละเอียดแนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง การเพิ่มวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นรายวิชาเพิ่มเติมใน
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑
ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

.....

- หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ ๐๔๐๑๐/ว๗๗๙ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๑
- หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ ๐๔๐๑๐/ว๑๒๓๙ ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๗
- กรอบคำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม “วิชาหน้าที่พลเมือง” และการกำหนดรหัสรายวิชาเพิ่มเติม

ที่ ศธ ๐๔๐๑๐ / ๖ กปส ๑๙

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ กทม.๑๐๓๐๐

๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง แนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมือง

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน และการบริหารจัดการศึกษา เรื่อง การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การสร้างวินัย การมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนการเรียน การสอนในวิชาประวัติศาสตร์ และหน้าที่ของพลเมือง รวมถึงการสอนศีลธรรมแก่นักเรียนซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ และควรส่งเสริมการเรียนรู้ให้เข้มข้น นั้น เพื่อให้มีความชัดเจนในการปฏิบัติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานจึงกำหนดแนวปฏิบัติ ดังนี้

๑. การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ ให้เป็นไปตามโครงสร้างเวลาเรียนของ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๒. การจัดการเรียนการสอนหน้าที่พลเมือง ให้สถานศึกษาจัดรายวิชาหน้าที่พลเมือง เป็นรายวิชาเพิ่มเติม ทุกระดับชั้นและช่วงชั้น โดยดำเนินการดังนี้

ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓) ให้สถานศึกษาจัดรายวิชา "หน้าที่พลเมือง" เป็นรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖) ให้สถานศึกษาจัดรายวิชา "หน้าที่พลเมือง" เป็นรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน ๘๐ ชั่วโมงตลอด ๓ ปี (๒ หน่วยกิต)

จึงเรียนมาเพื่อทราบและแจ้งให้สถานศึกษาทุกแห่งพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตาม แนวปฏิบัติดังกล่าว โดยดำเนินการตั้งแต่ภาคเรียนที่ ๒ ของปีการศึกษา ๒๕๕๗ เป็นต้นไป ทั้งนี้ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะดำเนินการจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อการเรียนรู้ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิชาติ จีระวุฒิ)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

กลุ่มพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้

โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๕๗๗๘ โทรสาร ๐ ๒๒๘๘ ๕๗๘๐

ที่ ศธ ๐๔๐๑๐ / ๗๗๗๙

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ กทม.๑๐๓๐๐

๑ กันยายน ๒๕๕๗

เรื่อง ชี้แจงแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนหน้าที่พลเมืองเพิ่มเติม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ ๐๔๐๑๐ / ๗๗๗๙ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีหนังสือแจ้งแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมือง ดังนี้

๑. การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ ให้เป็นไปตามโครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

๒. การจัดการเรียนการสอนหน้าที่พลเมือง ให้สถานศึกษาจัดรายวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นรายวิชาเพิ่มเติม ทุกระดับชั้นและช่วงชั้น โดยดำเนินการดังนี้

ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓) ให้สถานศึกษาจัดรายวิชา “หน้าที่พลเมือง” เป็นรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน ๔๐ ชั่วโมงต่อปี

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖) ให้สถานศึกษาจัดรายวิชา “หน้าที่พลเมือง” เป็นรายวิชาเพิ่มเติมจำนวน ๘๐ ชั่วโมงตลอด ๓ ปี (๒ หน่วยกิต) นั้น

เพื่อให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอชี้แจงเพิ่มเติมดังนี้

๑. ให้สถานศึกษาเพิ่มรายวิชา “หน้าที่พลเมือง” ลงในหลักสูตรของสถานศึกษาเป็น “รายวิชาเพิ่มเติม” ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คือ

๑.๑ ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖) จำนวน ๖ รายวิชา รายวิชาละ ๔๐ ชั่วโมงต่อปี

๑.๒ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓) จำนวน ๖ รายวิชา รายวิชาละ ๒๐ ชั่วโมง (๐.๕ หน่วยกิต) ต่อภาคเรียน

๑.๓ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖) จำนวน ๔ รายวิชา รายวิชาละ ๒๐ ชั่วโมง (๐.๕ หน่วยกิต) ต่อภาคเรียน (ตลอด ๓ ปี ๒ หน่วยกิต)

๒. ให้สถานศึกษากำหนดรหัสรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้รหัสรายวิชาหลักที่ ๑ - ๔ ตามที่กำหนด ส่วนหลักที่ ๕ และ ๖ ลำดับที่ของรายวิชา ให้เป็นตามที่สถานศึกษากำหนด แล้วนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ โดยสถานศึกษาทำหมายเหตุท้ายโครงสร้างหลักสูตรว่า เพิ่มตามหนังสือที่ ศธ ๐๔๐๑๐/๗๗๗๙ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๗

๓. สำหรับภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๗ นี้ ให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติม “หน้าที่พลเมือง” ดังนี้

๓.๑ ระดับประถมศึกษา ให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ดังนี้

- ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ๑
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ จัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ๒

-/ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓...

- ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ๓
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ๔
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ๕
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ๖

โดยใช้เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง ให้มีการวัดและประเมินผลโดยคิดเวลาเรียน ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ จากเวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง

๓.๒ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง

- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ๒ เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง (๐.๕ หน่วยกิต) ต่อภาคเรียน
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ๔ เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง (๐.๕ หน่วยกิต) ต่อภาคเรียน
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ๖ เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง (๐.๕ หน่วยกิต) ต่อภาคเรียน

และให้มีการวัดและประเมินผลเป็นรายวิชา

๓.๓ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง

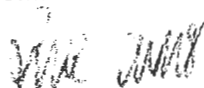
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ๑ เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง (๐.๕ หน่วยกิต) ต่อภาคเรียน
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ๒ เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง (๐.๕ หน่วยกิต) ต่อภาคเรียน
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ๔ เวลาเรียน ๒๐ ชั่วโมง (๐.๕ หน่วยกิต) ต่อภาคเรียน

และให้มีการวัดและประเมินผลเป็นรายวิชา

ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๘ เป็นต้นไป ให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติม หน้าที่พลเมือง เป็นไปตามหลักสูตรสถานศึกษาที่ปรับปรุงแล้ว ทั้งนี้สถานศึกษาสามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้จากเว็บไซต์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (<http://www.obec.go.th>) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จึงเรียนมาเพื่อทราบและแจ้งให้สถานศึกษาทุกแห่งพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(นายเกษล รอดคล้าย)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

กลุ่มพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้

โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๕๗๗๘ โทรสาร ๐ ๒๒๘๘ ๕๗๘๐

กรอบคำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

๑. ระดับประถมศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

๓๑๑๒... หน้าที่พลเมือง ๑ เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย ในเรื่องการแสดงความเคารพ การรับประทานอาหาร การทักทายด้วยวาจา และยิ้ม แสดงออกถึงความกตัญญูทักท้วงต่อพ่อแม่และญาติผู้ใหญ่ เห็นความสำคัญของภาษาไทย ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัย ในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท ในเรื่องการออมและการประหยัด หลักการทรงงาน ในเรื่องการประหยัด ความเรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด ความซื่อสัตย์สุจริตและจิตใจดีต่อกัน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในห้องเรียน ในเรื่องการรักษาความสะอาด การรักษาของใช้ร่วมกัน และการส่งงาน ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัวและห้องเรียน ในเรื่องการเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่และครู ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น ในเรื่องเชื้อชาติ ภาษา เพศ สุขภาพ ความพิการ ความสามารถ ถิ่นกำเนิด ฯลฯ ยกตัวอย่างความขัดแย้งในห้องเรียน ในกรณีความคิดเห็นไม่ตรงกัน การละเมิดสิทธิของผู้อื่น และเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต อดทน และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์ และกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทย ภาคภูมิใจและรักษาไว้ซึ่งความเป็นไทย แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ สามารถจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

๑. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย
๒. แสดงออกถึงความกตัญญูทักท้วงต่อบุคคลในครอบครัว
๓. เห็นความสำคัญของภาษาไทย
๔. เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์
๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในห้องเรียน
๗. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัวและห้องเรียน
๘. ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น
๙. ยกตัวอย่างความขัดแย้งในห้องเรียนและเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

รวมทั้งหมด ๑๐ ผลการเรียนรู้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ส๑๓๒... หน้าที่พลเมือง ๓ เวลา ๔๐ ชั่วโมง

ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย ในเรื่องการต้อนรับผู้มาเยือน และการปฏิบัติตามกาลเทศะ แสดงออกถึงความกตัญญูทักท้วงต่อบุคคลในชุมชน เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นในเรื่องต่าง ๆ ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท ในเรื่องความซื่อสัตย์และความเสียสละ หลักการทรงงาน ในเรื่องการมีส่วนร่วมและความเพียร และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในห้องเรียนและโรงเรียน ในเรื่องการใช้และการดูแลรักษาสิ่งของ เครื่องใช้และสถานที่ของส่วนรวม ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของห้องเรียนและโรงเรียน ในเรื่องการใช้สิทธิและหน้าที่ และการใช้เสรีภาพอย่างรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของห้องเรียนและโรงเรียน ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ในเรื่องเชื้อชาติ ภาษา เพศ สุขภาพ ความพิการ ความสามารถ ถิ่นกำเนิด สถานะของบุคคล ฯลฯ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติและพึงพาสงัดกันและกัน ด้วยการไม่รังแก ไม่ทำร้าย ไม่ล้อเลียน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และแบ่งปัน ยกตัวอย่างความซัดแย้งในชุมชน ในกรณีการใช้สาธารณสมบัติและการรักษาสิ่งแวดล้อม และเสนอวิธีการปัญหาโดยสันติวิธี ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต อดทน และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์ และกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทย ภาคภูมิใจและรักษาไว้ซึ่งความเป็นไทย แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ สามารถจัดการความซัดแย้งด้วยสันติวิธี และมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

๑. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย
๒. แสดงออกถึงความกตัญญูทักท้วงต่อบุคคลในชุมชน
๓. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น
๔. เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์
๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบ และหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติในห้องเรียนและโรงเรียน
๗. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของห้องเรียนและโรงเรียน
๘. ยอมรับและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ
๙. ยกตัวอย่างความซัดแย้งในชุมชนและเสนอวิธีการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

รวมทั้งหมด ๑๐ ผลการเรียนรู้

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

๑๕๒... หน้าที่พลเมือง ๕ เวลา ๔๐ ชั่วโมง

เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทยในการสนทนา การปฏิบัติตนตามกาลเทศะ และการต้อนรับผู้มาเยือน รู้คุณค่า ใช้อย่างประหยัด คุ่มค่าและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมในศิลปวัฒนธรรมไทย ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

เห็นคุณค่าและแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ด้วยการใช้สินค้าไทย ดูแลรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุและสาธารณสมบัติ ปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี ปฏิบัติตนตามพระราชจริยวัตรและพระจริยวัตร ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท ในเรื่องความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และความสามัคคี หลักการทรงงาน ในเรื่องการทำตามลำดับขั้นและทำงานอย่างมีความสุข และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

มีส่วนร่วมในการสร้างและปฏิบัติตนตามกฎ ระเบียบของโรงเรียน ในการรักษาความสะอาด การรักษาของใช้ร่วมกันและการดูแลพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการสร้างกฎ ระเบียบ ด้วยหลักเหตุผลและยึดถือประโยชน์ส่วนรวม ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของการเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน และโรงเรียน ในเรื่องการยึดถือหลักความจริง ความดีงาม ความถูกต้องและหลักเหตุผล การยึดถือประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ การยึดหลักความเสมอภาคและความยุติธรรม มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจในกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ยอมรับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในท้องถิ่น ในเรื่องวิถีชีวิต วัฒนธรรม ศาสนาและสิ่งแวดล้อม อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติและพึ่งพากัน ด้วยการเคารพซึ่งกันและกัน ไม่แสดงกิริยา วาจาดูหมิ่นผู้อื่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และแบ่งปัน วิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาคของตนเอง ในเรื่องการจัดการทรัพยากร และการขัดแย้งทางความคิด และเสนอแนวทางการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์ และกระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทย ภาคภูมิใจและรักษาไว้ซึ่งความเป็นไทย แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ สามารถจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

๑. เห็นคุณค่าและปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทไทย
๒. รู้คุณค่าและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓. มีส่วนร่วมในศิลปวัฒนธรรมไทย
๔. เห็นคุณค่าและแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
๕. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๖. มีส่วนร่วมในการสร้างและปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียน
๗. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจในกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน
๘. ยอมรับความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรมในท้องถิ่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ และพึ่งพาซึ่งกันและกัน
๙. วิเคราะห์ปัญหาความขัดแย้งในภูมิภาคของตนเองและเสนอแนวทางการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

รวมทั้งหมด ๑๐ ผลการเรียนรู้

๒. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ส๒๑๒... หน้าที่พลเมือง ๑	๒๐ ชั่วโมง / ภาค	๐.๕ หน่วยกิต
ส๒๑๒... หน้าที่พลเมือง ๒	๒๐ ชั่วโมง / ภาค	๐.๕ หน่วยกิต

มีส่วนร่วมอนุรักษ์มารยาทไทยในการแสดงความเคารพ การสนทนา การแต่งกาย การมีสัมมาคารวะ แสดงออกถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละต่อสังคม เห็นคุณค่าและอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ประยุกต์ และเผยแพร่พระบรมราโชวาท ในเรื่องมีเหตุผล รอบคอบ หลักการทรงงาน ในเรื่องการใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ การปลูกป่าในใจคน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ และตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม การตัดสินใจ โดยใช้เหตุผล มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจในกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน ตรวจสอบข้อมูล เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต อดทน ขยันหมั่นเพียร ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ยอมรับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในเรื่องวิถีชีวิต วัฒนธรรม ศาสนา สิ่งแวดล้อม อยู่ร่วมกันอย่างสันติและพึ่งพาซึ่งกันและกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ด้วยการเคารพซึ่งกันและกัน ไม่แสดงกิริยาและวาจาดูหมิ่นผู้อื่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แบ่งปัน มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยสันติวิธี ในเรื่องการทะเลาะวิวาท ความคิดเห็นไม่ตรงกัน ด้วยการเจรจาไกล่เกลี่ย การเจรจาต่อรอง การระงับความขัดแย้ง ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

โดยใช้กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิด กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ กระบวนการสร้างความตระหนัก กระบวนการสร้างค่านิยม และ กระบวนการสร้างเจตคติ

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทย ภาควุฒิจาในความเป็นไทย แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ จัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

- มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์มารยาทไทย
- แสดงออกถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละต่อสังคม
- เห็นคุณค่าและอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย
- เป็นแบบอย่างของความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
- ประยุกต์และเผยแพร่พระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
- มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจ ตรวจสอบข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ
- ยอมรับความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และพึ่งพาซึ่งกันและกัน
- มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี
- ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

รวมทั้งหมด ๑๐ ผลการเรียนรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ส๒๓๒... หน้าที่พลเมือง ๕	๒๐ ชั่วโมง / ภาค	๐.๕ หน่วยกิต
ส๒๓๒... หน้าที่พลเมือง ๖	๒๐ ชั่วโมง / ภาค	๐.๕ หน่วยกิต

มีส่วนร่วม แนะนำผู้อื่นให้อนุรักษ์ และยกย่องผู้มีมารยาทไทย ในเรื่องการแสดงความเคารพ การสนทนา การแต่งกาย การมีสัมมาคารวะ แสดงออก แนะนำผู้อื่นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละต่อสังคม เห็นคุณค่า อนุรักษ์ สืบสาน และประยุกต์ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ประยุกต์และเผยแพร่พระบรมราโชวาท ในเรื่องการเสียสละ ความซื่อสัตย์ หลักการทรงงาน ในเรื่องศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ แก้ปัญหาที่จุดเล็ก ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ และตั้งใจปฏิบัติหน้าที่

ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ในเรื่องการใช้สิทธิและหน้าที่ การใช้เสรีภาพอย่างรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเลือกตั้ง มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจต่อกิจกรรมของห้องเรียนและโรงเรียน ตรวจสอบข้อมูล ตรวจสอบการทำหน้าที่ของบุคคลเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

เห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติท่ามกลางความหลากหลายทางสังคมวัฒนธรรมในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ในเรื่องวิถีชีวิต วัฒนธรรม ศาสนา สิ่งแวดล้อม การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมและพึ่งพาซึ่งกันและกัน ในเรื่องการเคารพซึ่งกันและกัน ไม่แสดงกิริยาและวาจาดูหมิ่นผู้อื่น ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แบ่งปัน มีส่วนร่วมและเสนอแนวทางการป้องกันปัญหาความขัดแย้งในเรื่องทัศนคติ ความคิด ความเชื่อ ชู้สาว ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

โดยใช้กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิด กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ กระบวนการสร้างความตระหนัก กระบวนการสร้างค่านิยม และกระบวนการสร้างเจตคติ

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทย ภาคภูมิใจในความเป็นไทย แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นพลเมืองดีในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ จัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

- มีส่วนร่วม แนะนำผู้อื่นให้อนุรักษ์ และยกย่องผู้มีมารยาทไทย
- แสดงออก แนะนำผู้อื่น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ
- เห็นคุณค่า อนุรักษ์ สืบสาน และประยุกต์ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย
- เป็นแบบอย่างและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
- ประยุกต์และเผยแพร่พระบรมราโชวาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
- มีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการตัดสินใจ ตรวจสอบข้อมูล ตรวจสอบการทำหน้าที่ของบุคคล

เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ

- เห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกอย่างสันติ และพึ่งพาซึ่งกันและกัน
- มีส่วนร่วมและเสนอแนวทางการป้องกันปัญหาความขัดแย้ง
- ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

รวมทั้งหมด ๑๐ ผลการเรียนรู้

ส๓๐๒... หน้าที่พลเมือง ๓   ๒๐ ชั่วโมง / ภาค   ๐.๕ หน่วยกิต
 ส๓๐๒... หน้าที่พลเมือง ๔   ๒๐ ชั่วโมง / ภาค   ๐.๕ หน่วยกิต

แสดงออก แนะนำผู้อื่น และยกย่องบุคคลที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละต่อสังคม ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องใฝ่หาความรู้

ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และสนับสนุนให้ผู้อื่นแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง ประยุกต์ และเผยแพร่พระบรมราชาบาท ในเรื่องการมีระเบียบวินัย ความสามัคคี หลักการทรงงาน ในเรื่องระเบิดจากข้างใน ไม่ติดตำรา บริการรวมที่จุดเดียว ใช้อรรถรบบอบธรรม และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างและส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้อื่นเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ในเรื่อง การเป็นผู้นำและการเป็นสมาชิกที่ดี การใช้สิทธิและหน้าที่ การใช้เสรีภาพอย่างรับผิดชอบ ความกล้าหาญทางจริยธรรม การเสนอแนวทางการแก้ปัญหาสังคมต่อสาธารณะ การติดตามและประเมินข่าวสารทางการเมือง และการรู้เท่าทันสื่อ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ประยุกต์ใช้กระบวนการประชาธิปไตยในการวิพากษ์ประเด็นนโยบายสาธารณะที่ตนสนใจ มีส่วนร่วมและตัดสินใจเลือกตั้งอย่างมีวิจารณญาณ รู้ทันข่าวสารและรู้ทันสื่อ คาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าบนพื้นฐานของข้อมูล ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร อดทน ใฝ่หาความรู้ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ ยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อเกิดความขัดแย้งโดยสันติวิธี ด้วยการเจรจาไกล่เกลี่ย การเจรจาต่อรอง การระงับความขัดแย้ง และสร้างเครือข่ายป้องกันปัญหาความขัดแย้ง ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต อดทน และยอมรับผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

โดยใช้กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิด กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการเผชิญสถานการณ์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการสืบเสาะหาความรู้

เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะที่ดีของคนไทย ภาคภูมิใจในความเป็นไทย แสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง มีวิจารณญาณในการเลือกตั้ง และการวิพากษ์นโยบายสาธารณะ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติ สามารถจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธี และมีวินัยในตนเอง

ผลการเรียนรู้

๑. แสดงออก แนะนำผู้อื่น และยกย่องบุคคลที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ
๒. เป็นแบบอย่าง มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และสนับสนุนให้ผู้อื่นแสดงออกถึงความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
๓. เป็นแบบอย่าง ประยุกต์ และเผยแพร่ พระบรมราชาบาท หลักการทรงงาน และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๔. เป็นแบบอย่างและส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้อื่นเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย
๕. ประยุกต์ใช้กระบวนการประชาธิปไตยในการวิพากษ์ประเด็นนโยบายสาธารณะที่ตนสนใจ
๖. มีส่วนร่วมและตัดสินใจเลือกตั้งอย่างมีวิจารณญาณ
๗. รู้ทันข่าวสารและรู้ทันสื่อ
๘. คาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าบนพื้นฐานของข้อมูล
๙. มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเมื่อเกิดความขัดแย้งโดยสันติวิธีและสร้างเครือข่ายการป้องกันปัญหาความขัดแย้ง
๑๐. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง

รวมทั้งหมด ๑๐ ผลการเรียนรู้

การกำหนดรหัสรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

เพื่อให้การกำหนดรหัสรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงกำหนด
รหัสตัวเลขแสดงลำดับรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง ดังนี้

หลักที่ ๑ ส รหัสตัวอักษรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หลักที่ ๒ รหัสตัวเลขแสดง ระดับการศึกษา

- ๑ ระดับประถมศึกษา
- ๒ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- ๓ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

หลักที่ ๓ รหัสตัวเลขแสดง ปีที่เรียนของรายวิชา

- ๐ รายวิชาที่ไม่กำหนดปีที่เรียน
- ๑ รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๑
- ๒ รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๒
- ๓ รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๓
- ๔ รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๔
- ๕ รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๕
- ๖ รายวิชาที่เรียนในปีที่ ๖

หลักที่ ๔ รหัสตัวเลขแสดง ประเภทรายวิชา

- ๑ รายวิชาพื้นฐาน
- ๒ รายวิชาเพิ่มเติม

หลักที่ ๕ และ หลักที่ ๖ เป็นรหัสตัวเลขแสดง ลำดับรายวิชา โดยกำหนดรหัสตัวเลขแสดงลำดับรายวิชาดังนี้
ลำดับที่ ๓๑-๓๖ แสดงลำดับรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมืองในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น
ลำดับที่ ๓๑-๓๔ แสดงลำดับรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมืองในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตัวอย่าง การกำหนดรหัสรายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง

ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย	
๕๑๑๒๓๑	รายวิชาหน้าที่พลเมือง ๑	๕๒๑๒๓๑	รายวิชาหน้าที่พลเมือง ๑	๕๓๐๒๓๑	รายวิชาหน้าที่พลเมือง ๑
๕๑๒๒๓๒	รายวิชาหน้าที่พลเมือง ๒	๕๒๑๒๓๒	รายวิชาหน้าที่พลเมือง ๒	๕๓๐๒๓๒	รายวิชาหน้าที่พลเมือง ๒
๕๑๓๒๓๓	รายวิชาหน้าที่พลเมือง ๓	๕๒๑๒๓๓	รายวิชาหน้าที่พลเมือง ๓	๕๓๐๒๓๓	รายวิชาหน้าที่พลเมือง ๓
๕๑๔๒๓๔	รายวิชาหน้าที่พลเมือง ๔	๕๒๑๒๓๔	รายวิชาหน้าที่พลเมือง ๔	๕๓๐๒๓๔	รายวิชาหน้าที่พลเมือง ๔
๕๑๕๒๓๕	รายวิชาหน้าที่พลเมือง ๕	๕๒๑๒๓๕	รายวิชาหน้าที่พลเมือง ๕		
๕๑๖๒๓๖	รายวิชาหน้าที่พลเมือง ๖	๕๒๑๒๓๖	รายวิชาหน้าที่พลเมือง ๖		